

документообігу та інформаційно-комунікаційної системи для унеможливлення впливу на вибір слідчих, прокурорів, судових експертів і суддів, покращення комунікації між ними та іншими учасниками провадження, а також посилення відповідальності та підвищення добросовісності серед всіх професійних учасників кримінального судочинства.

Бедриківський Олександр Володимирович,
аспірант кафедри адміністративного права та
процесу Національної академії внутрішніх
справ

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ У СФЕРІ ПІДГОТОВКИ ТА ДОПУСКУ ВОДІЇВ ДО КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ

Підготовка та допуск водіїв до керування транспортними засобами є критично важливою складовою системи безпеки дорожнього руху. Якість навчання та об'єктивність процедур допуску визначають рівень професійної компетентності водіїв і, як наслідок, ризики виникнення ДТП. Наявність корупційних практик у цій сфері підриває ефективність системи підготовки, знижує довіру суспільства до інституцій і створює додаткові соціально-економічні витрати.

Корупція в підготовці та допуску водіїв до керування транспортними засобами є системною проблемою, яка прямо впливає на безпеку дорожнього руху, підриває довіру до інституцій і створює значні соціально-економічні витрати; її вирішення потребує невідкладних комплексних заходів на рівні процедур, технологій і відповідальності.

Корупційні практики в процесах акредитації автошкіл, підготовки водіїв та допуску до іспитів не є локальним епізодом – вони формують системні проблеми, що впливають на якість підготовки водіїв і рівень безпеки на дорогах. Ігнорування цієї проблеми підсилює ризики аварійності та втрати для суспільства.

Якщо допуск до керування відбувається з порушеннями або за неправомірну вигоду, на дорогу виходять особи з недостатніми знаннями та навичками, що підвищує ймовірність ДТП. Статистика порушень дорожнього руху свідчить про зростання інцидентів, що підсилює занепокоєння щодо якості підготовки водіїв [1].

Крім цього, корупція руйнує механізми контролю: акредитація, атестація інструкторів і проведення іспитів втрачають довіру, що ускладнює впровадження реформ і підвищення якості послуг.

Законодавчі ініціативи, які торкалися порядку допуску водіїв, вже викликали непоодинокі дискусії щодо корупційності змін [2].

Фальсифікація результатів, допуск без належної підготовки та неформальні платежі за «гарантований» результат – типові прояви, що документуються в практиці та обговорюються в публічних дискусіях щодо змін у законодавстві. Загальна картина корупції в країні, за даними національних досліджень, показує високий рівень толерантності до неформальних практик і часті випадки зіткнення громадян із корупцією в різних сферах, що створює сприятливе середовище для зловживань і в сфері підготовки водіїв. Без системних змін зростатиме аварійність, погіршуватиметься якість послуг автошкіл, зростатимуть витрати на медичну допомогу та відновлення інфраструктури.

Таким чином, корупція у сфері підготовки та допуску водіїв до керування транспортними засобами – це не лише правопорушення, а суспільно-небезпечне явище, яке потребує пріоритетного вирішення через поєднання технічних, інституційних та правових заходів. Законодавчі ініціативи мають супроводжуватися антикорупційною експертизою та механізмами моніторингу для запобігання новим корупційним ризикам.

Як відзначають фахівці, основними корупційними ризиками у цій сфері є: фальсифікація результатів теоретичних або практичних іспитів, допуск осіб без належної підготовки; конфлікт інтересів інструкторів та екзаменаторів; неформальні платежі та послуги пришвидшення за прискорене оформлення документів або забезпечення позитивного результату іспиту; недостатній контроль з боку незалежних органів і відсутність публічної звітності; нечіткі регламенти, відсутність стандартизованих процедур і слабка правозастосовна практика; низький рівень автоматизації процесів, відсутність електронних реєстрів і відкритих даних; толерантність до ситуації, нормалізація неформальних практик у взаємодії з адміністративними органами.

З метою зниження, а в кінцевому результаті, усунення таких ризиків доцільними є: впровадження електронних систем реєстрації автошкіл, автоматизованого обліку результатів іспитів для забезпечення прозорості; встановлення правил щодо несумісності посад, ротація персоналу, незалежний відбір екзаменаторів; регулярні перевірки з боку незалежних аудиторів і залучення громадських організацій до контролю за дотриманням правил у сфері підготовки та допуску водіїв до керування транспортними засобами; удосконалення

адміністративної відповідальності у цій сфері; розробка механізмів, які дозволяють самостійно готуватися до іспитів без ризику корупційних впливів, з одночасним забезпеченням об'єктивних методів перевірки знань.

Отже, корупційні ризики у сфері підготовки та допуску водіїв мають комплексний характер і зумовлені поєднанням різноманітних факторів. Для їх мінімізації необхідна системна реформа, що поєднує технічну модернізацію процесів, посилення інституційної незалежності, підвищення прозорості та ефективного застосування санкцій. Реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню якості підготовки водіїв і зниженню ризиків для безпеки дорожнього руху.

Список використаних джерел

1. Рішення Верховного Суду щодо відповідальності водіїв. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/233612_rshennya-verkhovnogo-sudu-shchodo-vdpovdajnost-vodiv

2. Верховна Рада схвалила зміни щодо підготовки та допуску водіїв до керма, незважаючи на висновок комітету про те, що вони сприятимуть підвищенню розмірів хабарів. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/273074-verkhovnaya-rada-odobrila-izmeneniya-v-podgotovke-i-dopuske-voditeley-k-rulyu-nesmotrya-na-vyvod-komiteta-o-tom-chto-oni-budut-sposobstvovat-povysheniyu-razmerov-vzyatok>